

~ Методологија ~

БИЛАНС УГЉА

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичка активност се спроводи на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Статистичког програма Републике Српске за период 2022-2025. година.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

ЦИЉ СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Израда годишњег енергетског биланса угља.

ЈЕДИНИЦЕ ПОСМАТРАЊА / ИЗВЈЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

При прикупљању података од извјештајних јединица обухваћени су сви пословни субјекти који се баве производњом угља и пословни субјекти из области трговине угљем. Подаци о финалној потрошњи угља у индустрији прикупљају се од предузећа која су према Класификацији дјелатности (КД БиХ заснована на NACE Rev.2) разврстана у подручје В – Вађење руда и камена и С – Прерађивачка индустрија (осим области 05, 06 и 19). Извјештаје подnose и дијелови неиндустријских предузећа који обављају индустријску дјелатност.

ОБУХВАТ

Овом статистичком активношћу су обухваћени пословни субјекти на територији Републике Српске који се баве производњом и трговином угљем.

МЕТОД, ВРИЈЕМЕ И ИЗВОРИ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Подаци се прикупљају у годишњој периодици примјеном извјештајног метода. Извори прикупљања података су:

- *Годишњи извјештаји:*
 - Годишњи извјештај о производњи и потрошњи угља – пословни субјекти који се баве вађењем мрког угља и лигнита (ЕН-У1-Г).
 - Годишњи извјештај о трговини енергентима – пословни субјекти који се баве трговином на велико чврстим, течним и гасовитим горивима (ЕН-ТЕ-Г).

-
- Годишњи извјештај о утрошку енергије и горива у индустрији – пословни субјекти из области индустрије (ЕН-УГЕ-Г).
 - *Редовне статистичке активности* из области статистике индустрије, грађевинарства, спољне трговине, саобраћаја, пољопривреде и шумарства.

ОБАВЕЗА ЗАШТИТЕ ПОВЈЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

Објављују се само збирни подаци за ниво Републике Српске. Повјерљиви подаци су заштићени у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени Гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Лигнит/мрки угаљ је неагломерисани угаљ чија је бруто калорична вриједност мања од 20 000 kJ/kg.

Под појмом **“Примљено у Републику Српску”** и **“Испоручено из Републике Српске”** подразумијева се сав улаз угља у Републику Српску, односно сав излаз угља из Републике Српске, по било ком основу.

Салдо залиха је разлика између почетних и крајњих залиха посматране године. Повећање залиха приказује се као негативан број, а смањење залиха приказује се као позитиван број.

Укупно расположива енергија представља количину угља расположиву за потрошњу. Израчунава се тако што се од збира укупно произведеног угља, угља примљеног у Републику Српску (увоз и набавка из Федерације БиХ) и салда залиха одузме количина испоручена из Републике Српске (извоз и продаја ФБиХ).

Утрошак за производњу енергије обухвата количину угља употребљену за конверзију енергије (нпр. угаљ у електричну енергију) или искориштену за трансформацију у енергетске производе.

Енергија расположива за финалну потрошњу је енергија на располагању крајњим корисницима. Израчунава се тако што се од укупно расположиве енергије одузме количина угља утрошена за производњу енергије.

Финална потрошња обухвата угаљ потрошен за енергетске сврхе у индустрији, грађевинарству, саобраћају, домаћинствима, пољопривреди и код осталих потрошача.

УСАГЛАШЕНОСТ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРЕПОРУКАМА И СТАНДАРДИМА

Годишњи енергетски биланс за угаљ је у сагласности са препорукама IEA/OECD/EUROSTAT.

Основна регулатива којом се дефинишу правила у вези са истраживањима енергетске статистике је Регулатива 1099/2008 и приручник за енергетску статистику Eurostat и International Energy Agency (IEA) (https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/statistics_manual.pdf).

ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОВОЂЕЊА СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

ОРГАНИ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ

Одговорни произвођач биланса топлотне енергије јесте Републички завод за статистику Републике Српске.

Прикупљање, унос и обрада података се обавља у Одјељењу производних статистика Завода. Подаци о утрошку енергије и горива у индустрији се прикупљају у подручним јединицама Завода за статистику Републике Српске.

ОБАВЕЗНОСТ ДАВАЊА ПОДАТАКА

Извјештајне јединице су дужне да достављају податке Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени Гласник Републике Српске“, број 85/03).

ПЕРИОДИКА ПРОВОЂЕЊА АКТИВНОСТИ

Рок да извјештајне јединице доставе попуњене извјештаје ЕН-У1-Г и ЕН-УГЕ-Г надлежном статистичком органу је 24.04. док извјештај ЕН-ТЕ-Г треба да доставе до 31.05.

Рок да Републички завод за статистику објави податке је 20. октобар текуће године за претходну годину.

ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ

Годишњи извјештаји за енергетику.

Regulation EC 1099/2008 и приручник за енергетску статистику (Energy Statistics Manual).

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци се објављују у оквиру годишњег саопштења „Биланс угља“, у статистичком билтену „Енергетски биланси“ и у публикацији „Ово је Република Српска“.

Припремила:

Рада Липовчић

Посљедње ажурирање:

17.06.2025.